

BYTEN – ÖVNINGAR

I förra numret av Brukshunden skrev vi om byten. Hur ska man då få till de där flytiga och ohämmade bytena tillsammans med sin hund?

TEXT: EMMA WAHLÉN

HANDLING

Oavsett om det är på rallylydnads- eller agilityplanen vi och våran hund håller till tillsammans, så är det handling vi som förare utövar. Det vill säga att vi med vårt kroppsspråk, våra handtecken och muntliga kommandon guidar hunden dit vi vill. Som hundägare har du kanske redan stött på att det finns flera sätt att träna in samma sak och det är inget undantag i varken agility eller rallylydnad. Det finns flera olika sätt att "handla" sin hund – med mer eller mindre samma slutresultat.

AGILITY

HINDERSUG

Grunden för agility i allmänhet och bakombyten i synnerhet är att hunden har ett bra hindersug, att den av egen drivkraft vill framåt och letar efter nästa hinder. Samtidigt ska vi som förare vara där och styra, men för att det överhuvudtaget ska vara möjligt måste vi ha en hund som vill och tycker det är roligt!

För att träna hindersug behövs endast en handfull hinder, en belöning som hunden vill ha och dig som engagerad tränare. När vi börjar kan man med fördel ha med sig någon som hjälper till att hålla hunden i starten, på det viset behöver man inte blanda in någon stadgaträning. I början vill vi först och främst att hunden ska vilja springa.

Ett sätt att träna hindersug är att använda sig av baklängskedjning på en kombination med några hinder uppställda på en rak linje. Baklängskedjning betyder att vi börjar närmst belöningen, det vill säga med hunden vid det sista hindret och belöningen väntande på andra sidan. Tänk på att redan från början variera vilken sida du är på om hunden, det ska vara lika naturligt att vara på vänster som på höger sida. Efter ett par repetitioner flyttar vi startpunkten till framför näst sista hindret och gör på så vis stegvis kombinationen längre. Vi varierar med fördel inte bara vilken sida om hunden vi är på, utan även var vi är i förhållande till hunden på raksträckan. Vi vill kunna vara framför, i jämnhöjd och även bakom hunden – oavsett vår placering ska hunden sikta rakt fram!

För att ett bakombyte ska bli aktuellt och genomförbart, vill vi ha en hund som springer rakt fram även när vi som förare halkar efter och genomför bytet bakom hunden. När hunden har ett bra sug framåt på de hinder som är uppställda på en rak linje, gör du som förare helt enkelt bytet mellan två hinder i kombinationen. Hunden får fortfarande sin belöning efter sista hindret, du som förare har gått från att springa på vänster sida av hunden till höger eller tvärtom och ni har gjort ett bakombyte!

FOTO: ISTOCK PHOTO

TRÄNINGSTIPS

När något nytt ska tränas in har vi oftast en fördel av att vara på en för hunden känd och trygg plats. Håll handen framför hunden, i början räcker det att hunden slår en blick mot handen för att få sin belöningssignal och efterföljande belöning.

Efterhand höjs kriterierna och det som i början endast är snabba blickar på en hand blir senare en fokusövning där hunden kan hålla blicken på handen under en längre tid.

I slutresultatet vill vi ha en hund som inte endast tittar på handen och är passiv, den ska även följa efter den. Det är därför viktigt att vi inte endast belönar hunden när den är stilla, utan även belönar initiativ där den rör sig mot handen.

När både hund och förare blivit varma i kläderna gäller det att variera hur ni står i förhållande till varandra, ibland står ni stilla och en annan gång är ni i rörelse. Det blir även dags för att testa ert nya beteende i nya miljöer och lägga till störningar. Blir det för svårt är det bara att backa lite i träningen för att sedan komma framåt igen. Självklart kan man även komplettera med ett verbalt kommando utöver handtecknet.

TARGET

En target är ett mål för hunden, ett mål den ska söka sig mot likt en pil mot en måltavla. Det kan till exempel vara något de ska fästa blicken på, sätta tassarna på eller trycka nosen mot. I det här fallet vill vi att hunden ska följa efter vår hand, utan att röra den. Ett beteende som vi har stor nytta av om vi vill kunna styra hunden med våra händer. För en del hundar fungerar det utmärkt att man under inläringen har en godbit i handen som de får följa men det är inte en inlärningsmodell som passar alla. Innan man tar beslutet hur man ska träna in något får man ställa sig frågan – hur man senare ska plocka bort de inlärd hjälperna. Att hålla en godbit i handen

är en ganska stor hjälp, hur ska den tränas bort och hur kommer just din hund reagera när belöningen som tidigare varit fullt synlig senare plockas bort? Vill man testa går detta beteende att forma med hjälp av en belöningsmarkör (tex ett ord eller klicker), en belöning och en del tålmod!

Med en väl fungerande target av den modell som beskrivs här, har vi ett riktigt bra och i rallylydnaden godkänt handtecken som hjälper oss att styra hunden. Det kan användas vid både höger- och vänsterhandling samt guida hunden i olika varianter av sidbyten.

RALLYLYDNAD

BAKDELSKONTROLL

Att hunden är medveten om och har kontroll över sina bakben har vi nytta av i många tränings- och tävlingssammanhang. Vill vi dessutom att den ska kunna göra ett framförbyte genom att flytta sig i en halvmåne framför oss, blir det ett ypperligt tillfälle att lägga grunden för bakdelskontroll genom en övning där hunden står stilla med framtassarna och jobbar med sin bakdel.

I startskedet kan det vara en fördel att göra det tydligt för hunden att vi vill att det är bakdelen som ska jobba och inte framdelen, en variant är att lära hunden att gå upp med framtassarna på en högre punkt. Beroende på storleken på hunden kan föremålet vi använder variera, för en liten hund kan man till exempel använda en pocketbok och till en större passar en barnpall alldeles utmärkt. När hunden lärt sig att kliva upp på föremålet med sina framtassar kan träningen för bakdelskontroll påbörjas!

Många av våra hundar är helt omedvetna om att de har en bakdel med tillhörande tassor, med den här övningen blir det vår uppgift att göra dem uppmärksamma på just det. När hunden står med framtassarna på valt föremål gäller det för oss som tränare att till en början belöna minsta bakbensrörelse. Man kan med fördel träna med en belöningsmarkör för att tajma precis det ögonblicket rörelsen görs. En genomtänkt belöningsplacering kan också gynna oss, med en belöningsplacering menar vi var vi ger hunden belöningen. I denna övningen vill vi att hunden fortfarande står kvar på föremålet när belöningen levereras och vi kan med fördel placera den där vi uppmuntrar hunden att fortsätta sin rörelse. Till exempel om vi står nos mot näsa och hunden gör en rörelse åt höger från hunden sett – belöna vid hundens vänstra sida så den om det är möjligt fortsätter sin rörelse åt höger när den tar belöningen. Efterhand ökar kriterierna för utdelning av belöningarna, från minsta rörelse vidare till att hunden kan ta ett steg och senare röra sig flera steg. I framtiden vill vi även att hunden kan röra sig lika enkelt åt höger som åt vänster.

När allt flyter på är det dags att börja banta bort hjälperna, den största hjälpen i just detta upplägg är antagligen föremålet som framtassarna står på. Testa dig fram för att hitta vad som passar er, en variant är att vid några repetitioner ha plockat bort föremålet helt, en annan är att successivt minska föremålets storlek. ■

FOTO: EMMA WAHLEN